

korszerű Gherea magyar fordítása. A reformizmus elmélete is túl erősnek és túl meghatározónak véli a felépítmény visszahatását az alépítményre. Akárcsak Gherea, a reformizmus is a nyugati tőkés rendi államokban látja a szocializmus kizárólagos és egyedüli megszületésének a lehetőségét. S ebből a reformizmus is ugyanazokat a következtetéseket vonja le. Világos, hogy Gherea elméleti és gyakorlati tévedései így egyuttal a reformista elmélet és gyakorlat tévedései is. Gherea tévedései viszont végső elméleti sikor kánitómesterei, a német szocialdemokrácia tévedései. Amint azok, úgy ő sem alkalmazta a dialektikát és nem vette figyelembe az imperializmus elméletét. Mindezen tévedések ellenére azonban Gherea az első, aki a szocializmus romániai problémáinak elméleti megalapozását nyújtotta. Követőinek nem reprodukálni, hanem meghaladni kell Ghereaét. A tanulmány sima, sikerült fordítása így elsősorban történeti értékű. Az a tény azonban, hogy a fordító a könyvből vett idézetekkel a könyv meggondolásainak aktualitására hívja fel a figyelmet, a reformista elmélet elakadottságára mutat.

(Bucuresti)

Bányai Imre

LAPOK, FOLYÓIRATOK

A SZANKCIÓK ELŐNYEI

MINEK ENNI?... „...A szankciók az olaszokat hozzászoktatja a keveset evéshez, ami különben a gyorsíramú élet karakterisztikuma és az olasz népet a pöttermékek élvezete felé orientálja, ha az eredeti termékhez nem lehet majd hozzájutni. Nem valami sulyos áldozat ez, különben: már meguntuk mindig ugyanazokat az ételeket enni, mindig ugyanazon órában.” (Camicia Nera.)

„...Enni? Művelet, mit egy olasznak elég egyetlenegyszer elvégezni naponta, anélkül, hogy karára lenne. Egy nagy bolognai orvos mondta, hogy az, aki keveset eszik, még mindig a háromszorosát eszi annak, ami feltétlen szükséges.” (L'Illustrazione Italiana.)

A HOSSZÚ ÉLET ELIXIRJE....

„Ha a szankciókat az általunk csak áldásosnak tartott szigorúsággal hajtánák végre (sajnos, ez nem valószínű), akkor Európa csak azt érné el vele, hogy az olaszok hosszabbéletűek lennének. A közepes életkor a 85 év lenne! A százévet elért emberek nem lennének olyan ritkaságok. Ennek csak örülhetne mindenki, különösen azok, akik élemedettebb korban lévén, rosszul titkolt megdöbbenéssel számlálják hátralévő éveiket. Ezek a szankciókkal automatikusan megfiatalodnának és remélhetnék, hogy meglátják még azt is, ami 25-30 év múlva történni fog...” (Illustrazione Italiana.)

AKI ÉHES, IGYÉK BORT...

„Olaszok, igyatok bort, akkor kevesebbet kell ennetek. A bor nemzeti termék és egészségesebb, mint a hús”. (Popolo D'Italia.)

HOGY LEHET FIZETÉS NÉLKÜL IS MEGÉLNI?..

„Az is, ami kellemetlen, hasznos lehet. Hasznos hozzászokni a hideghez, a meleghez, az éhséghez. Hasznos tapasztalatból is tudni, hogy sok minden nélkül meg lehet lenni, amikről azt hittük eddig, hogy szükségesekek. Egy ember értékének, vagyis társadalmi erejének mértéke az, amit nélkülözni tud. Egy fixfizetéses hivatalnak nem tudja elképzelni az életét a fizetés nélkül, de megrészegül, amikár megállapít - hatja, hogy fizetés nélkül is meg lehet élni, természetesen csak úgy, ha ér az illető valamit és képes dolgozni." (Gherardo Gherardi az *Illustrazione Italiana*-ban.)

A FASIZMUS HÁBORÚJA

TOTÁLIS HÁBORÚ? „Mussolini abessziniai hadjáratát politikai hibákkal kezdte. De lassan felmerül egy másik kérdés is: vajjon katonai tekintetben nem ugyanazokat a hibákat mutatja fel a diktatura? Most mutatkozik meg, hogy ép' egy háborúnál rossz, ha egy népet feltétlen engedelmességhez szoktatnak és beleverik az egy Führerben való feltétlen hitet. Az abesszin háború a fasiszta diktaturát még azon a síkon is próba elé állítja, amelyen eddig a demokráciákkal szemben feltétlen előnyben hitte magát: és ez a háború valósága." (Das Neue Tagebuch.)

A VADEMBER. „A diktátorok idegei öntött vasból vannak: kemények, de törékenyek. Ha a helyzet kritikusra fordul, akkor a deszpot a megvadulását játssza, érdekeim nem bír uralkodni, kétségbeesetten vadul csapdos maga körül. Kétségbeesett államférfiak kiszámíthatattamok. Ilyen vadember Mussolini is. Kétségbeesésében vadul csapdos maga körül. Forszírozhatja tovább a háborút, de akkor a szankciókba ütközik. Ha pedig a béke felé kacsint, akkor a nagy szavakkal elpuskázta puskaporát és vége a presztízisének. Cézároknak, vagy győznek, vagy megbuknak." (Die Neue Weltbühne.)

LAVAL, A GYŐZŐ. „Mussolini abessziniai hadjáratának igazi nagy győzelmeit Párisban aratja. Legsikeresebb tábornokának a neve: Pierre Laval... Laval az európai fasizmus központi figurája. Nem Franciaország sorsát hordozza, de a nemzetközi fasizmus életérdekét képviseli. Ez a francia, kispolgár Mussolini gloriájáért képes a harmadik köztársaságot is feláldozni." (Europäische Hefte.)

A TÖMEG HANGJA? „A holnap Itáliája bizonytalan. A fasizmus-sal szembeszálló organizált ellenzéknek nem igen látszik nyoma. Ennek ellenére az olasz munkásság mégis képes lenne forradalmi megmozdulásra. De ennek a forradalomnak nincsenek biztos alapjai — s jövője az utánam az özönvíz bizonytalansága. Osztályöntudat és politikai iskolázottság: a győzelemnek ez a két főkelléke teljesen hiányzik az olasz szocialista munkásságból. Az olasz nép, mely teljesen leszokott a politizálásról, hihetetlen gyerekes tudatlanságban fogad el minden jel-szót." (Sozialistische Warte.) (f.)